

giet gives. At gaae videre, forekommer mig virkelig at være noget betænkeligt; thi, saameget jeg ogsaa erkjender, at Sundhedsbrøndanstalten er en nyttig Indretning, troer jeg dog, at man herved let kunde komme til at danne et Præcedens, der i andre Tilfælde kunde blive høist betænkeligt. Jeg troer ogsaa, at Sundhedsbrøndanstalten nu vil være istand til at udholde og udeholde enhver Concurrence. Jeg troer ikke, at det er at befrygte, efter den Maade, hvorpaa denne Anstalt nu er indrettet og etableret, navnlig med Hensyn til den Betyggelse, som man har deri, at den saa længe har leveret dette Produkt, — jeg troer ikke, siger jeg, at det er at befrygte, at Nogen skulde kunne concurrere med den, og jeg kan derfor ikke finde det ønskeligt, at man nu skulde gaae ind paa saaledes at fornye et Monopol, der allerede har været meddeelt i 20 Aar, der, som vi have hørt, efter den tidligere Lovgivning har været den længste Tid, man har antaget, at Monopoler burde meddeles. Det har været sammenlignet med den lignende monopoliserede Rettighed, der i forrige Sæsson blev meddeelt Bestyrelsen for Thorvaldsens Museum. Jeg troer nu vel, at den store Kunstners Eftermale maaffee har været det, som nærmest bidrog til, at Forsamlingen dengang gif ind paa at bevilge dette søgte fornyede Monopol; det var da ogsaa, som jeg skal tillade mig at bede bemærket, første Gang, Monopolets Fornyelse blev søgt; det havde kun været 10 Aar, og var altsaa forskjelligt fra det heromhandlede Monopol, der, som vi høre, har været tilstaaet i den efter de tidligere Bestemmelser for saadanne Monopoler længste Tid. Jeg kan derfor ikke Andet end stemme imod, at Monopolet fornyes for den Anstalt, hvorom her er Tale. Jeg erkjender, som sagt, at den er en nyttig Indretning; men jeg troer ogsaa, at det ikke behøves for Betyggelse i den Retning, hvori det her er ansøgt.

Røster: Den høitagtede

Formanden: Den ærede Landsthingsmand har rigtignok havt Ordet to Gange; men jeg veed ikke, om der fra Thingets Side er Noget imod, at han atter faaer det (Nei! Nei!), især da det er Proponenten.

Røster: Jeg opgiver det for det Første.

Orsted: Der har vistnok, som den høitagtede Justitsminister har anmærket, ikke været indhentet mange Oplysninger, da Monopolet blev givet i 1831 og fornyet i 1842. Man har imidlertid havt Sundhedscollegiets Anbefaling af Sagen, og man fandt det i sig naturligt, at et Anlag af saadan Betskaffenhed, som det omhandlede, maatte have et Monopol for en vis Tid, og det var ogsaa overensstemmende med de almindelige Regler, at der blev givet et saadant fortvarende Monopol. Der vilde sandsynligviis ikke være opstaaet nogen betydelig Fabrication af de omhandlede Bænde her i Riget, hvis ikke et saadant Monopol var blevet meddeelt. Da der var Spørgsmaal om Monopolets Fornyelse paa andre 10 Aar, var Sagen jo vistnok noget anderledes; men det var i alt Fald notorisk, at Fabrikken i Begyndelsen ikke havde arbejdet med Fordeel; og det var altsaa baade billigt og med Hensyn til Vedligeholdelsen af denne høist vigtige indenlandske Industri aldeles tilraadeligt at give denne Forlængelse, og, da den ogsaa laae indenfor Grændsen af det Tidrum, der var nævnt i Rescriptet af 10de April 1761, hvorfra Regjeringen næsten aldrig er afvejet, kunde den uden Betænkelighed gives. Men nu, troer jeg, vilde Cancelliet have fundet Betænkelighed ved at andrage paa en yderligere Fornyelse, idetmindste uden en noget agtigere Udvikling af den særdeles Trang dertil end den, der har fundet Sted under Sagens Forhandling her. Naar den ærede Forslagsstiller har sagt, at der, naar Monopolet ikke blev fornyet, kunde opstaae Folk, som fabrikerede de omhandlede Bænde til en meget lavere Priis og derved toge Affætningen fra Anstalten, uden at Publicum var tjent dermed, idet at samme fik daarligere Varer, saa er det deels blot den Grund, som anføres af alledem, der ville have Monopoler eller udelukkende Rettigheder, og deels indseer jeg netop her ikke Muligheden af, at Nogen ved at levere flette Varer skulde i nogen betydelig Grad kunne standse Affætningen; thi deels ville de Folk, der bruge disse Slags Bænde, selv fornemme, hvorvidt de ere gode eller ikke, og deels ville de Fleste, som bruge dem, derom konsulere en Læge, og denne vil da ikke raade